

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
Дніпропетровський регіональний інститут
державного управління**

Кафедра філософії, соціології державного управління

**ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ
СОЦІАЛЬНИМ І ГУМАНІТАРНИМ РОЗВИТКОМ**

Матеріали
VII Регіональної науково-практичної конференції
за міжнародною участю
(м. Дніпропетровськ, 29 листопада 2013 р.)

Дніпропетровськ
ДРІДУ НАДУ
2013

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Дніпропетровського регіонального
інституту державного управління
Національної академії державного
управління при Президентові України
(Протокол № 11/163 від 26 листопада 2013 р.)*

Редакційна колегія:

А. В. Решетніченко, д-р. філос. наук., проф.; **О. Б. Кіреєва**,
канд. наук з держ. упр., доц., **Г. Д. Голубчик**, канд. іст. наук.

П 78 Проблеми управління соціальним і гуманітарним розвитком : матеріали VII регіон. наук.-практ. конф. за міжнар. участю / за заг. ред. О. Б. Кіреєвої. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2013. – 383 с. – Укр., рос., англ. мовами.

Уміщено матеріали доповідей учасників VII Регіональної науково-практичної конференції «Проблеми управління соціальним і гуманітарним розвитком» щодо актуального стану та перспектив розвитку соціально-гуманітарної сфери України, Росії, Білорусії, Казахстану.

Розраховано на фахівців державного управління, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, слухачів, студентів Національної академії державного управління при Президентові України, регіональних інститутів, інших вищих навчальних закладів.

ББК 67. 401. 12

Курганевич В.І. Соціально-масові явища як виклики для державного управління національною безпекою України: теоретико-методологічний аналіз.....	180
Лаврухін В.В. Ефективна система соціального захисту населення як інструмент соціального розвитку.....	183
Локота О.О., Осін В.В. Роль соціальних цінностей у забезпеченні безпеки людини та суспільства.....	186
Малик Е.Н. Проблемы эффективности государственного управления в области социальной защиты населения в современной России.....	189
Матюрин И.В. Методика расчета интегральной оценки развития системы социальной защиты населения в Украине.....	192
Михайленко О.В. Модернізація системи соціальних служб в Україні.....	196
Омельченко В.П. Алкоголизм как второй фактор риска бремени болезней для национальной безопасности в Европе на примере Республики Беларусь.....	199
Павлун Ю.І. Фрагментація екосистем континенту як порушення системно-функціональної цілісності біосфери.....	201
Півторак І.В. Характерні особливості принципів медичного страхування.....	204
Полковниченко Д.Ю. Організація життєзабезпечення на територіях в умовах надзвичайних ситуацій.....	207
Сопко Р.І. Суспільні наслідки старіння населення.....	209
Хожило Е.М. Медичне забезпечення державних службовців як складова соціального захисту: правові засади реалізації.....	212
СЕКЦІЯ 4	
<u>Гуманізаційні аспекти соціального розвитку. Гуманітарна політика щодо розвитку освіти, науки, культури, фізичної культури та охорони здоров'я</u>	
Лапутько А.А. Brain mobility: pros and cons.....	215
Березовський П.В. Основні проблеми у сфері охорони здоров'я України та шляхи їх вирішення.....	216
Бідник О.Є. Проблеми та перспективи соціальної та гуманітарної політики збройних сил України в умовах сучасної реформи.....	219
Бовдуй С.С. Реалізація основних управлінських функцій в системі управління охороною праці.....	222
Бодряга В.В. Впровадження інформаційної системи управління освітою (ICVO) в органах місцевого самоврядування.....	224
Бондаренко І.С. Споживання VS споживацтво: соціально-психологічні деформації.....	227
Бульба В.Г., Поступна О.В., Степанко О.В. Пріоритетні напрями держави щодо забезпечення конституційних прав громадян України в науковій галузі.....	229
Георгієва І.П. Підготовка фахівців в галузі інтелектуальної власності як соціальна та освітня проблема.....	231
Гончарова Н.А., Гончарова М.А. Актуальные вопросы современного этапа развития высшего профессионального образования в России.....	234

Список використаних джерел:

1. Потребляе́тво: болезнь, угрожающая миру / Джон Де Граф. ДевидВанн, Томас Х. Нейлор ; пер. с англ. Н. Макарова. – М. : Ультра. Культура, 2003. – 392 с.
2. Радаев В. В. Социология потребления: основные подходы / В. В. Радаев. // Социс. – 2005. – № 1. – С. 3 – 14.
3. Франкл В. Воля к смыслу / В. Франкл ; пер. с англ. – М. : Апрель-Пресс, Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2000. – 368 с.

БУЛЬБА ВОЛОДИМИР ГРИГОРОВИЧ

д. держ. упр., доцент, професор кафедри соціальної і гуманітарної політики, декан факультету підготовки магістрів державного управління ХарРІДУ НАДУ при Президентові України

ПОСТУПНА ОЛЕНА ВІКТОРІВНА

к. держ. упр., доцент, доцент кафедри соціальної і гуманітарної політики ХарРІДУ НАДУ при Президентові України

СТЕПАНКО ОЛЕКСІЙ ВІКТОРОВИЧ

здобувач кафедри соціальної і гуманітарної політики ХарРІДУ НАДУ при Президентові України

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ДЕРЖАВИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ В НАУКОВІЙ ГАЛУЗІ

Визначальним фактором прогресу будь-якої держави, в тому числі й України, є розвиток освіти, науки і техніки як джерело економічного зростання і невід'ємної складової національної культури. Цим зумовлена необхідність пріоритетної державної підтримки розвитку науки, створення нормативно-правової бази з метою визначення правових, організаційних та фінансових засад функціонування і розвитку науково-технічної сфери, створення умов для наукової і науково-технічної діяльності, визначення правового статусу її суб'єктів тощо.

Конституційні права громадян України в галузі науки визначені в статті 54 Основного Закону, згідно з якою державою гарантується свобода наукової і технічної творчості, здійснюється захист інтелектуальної власності, авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності [2]. Також в цій статті зазначається, що держава сприяє розвитку науки, встановленню наукових зв'язків України зі світовим співтовариством. Зауважимо, що до повноважень Верховної Ради України в науковій галузі, згідно із конституційним актом, входить затвердження загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, охорони довкілля (ст. 85). Разом із тим, діяльність Кабінету Міністрів України має бути спрямована на забезпечення політики в науці, розробку і здійснення загальнодержавної програми науково-технічного розвитку країни (ст. 116).

Нормативно-правове забезпечення конституційних прав громадян України в галузі науки базується на таких основних законах України, як: «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних

парків», «Про інноваційну діяльність», «Про інвестиційну діяльність» та ін. Відповідно до законодавчих актів, основними формами наукової діяльності, тобто інтелектуально творчої діяльності, спрямованої на одержання і використання нових знань, є фундаментальні та прикладні наукові дослідження. Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність» суб'єктами такої діяльності визначено: вчених, наукових працівників, науково-педагогічних працівників, а також наукові установи, наукові організації, вищі навчальні заклади III-IV рівнів акредитації, громадські організації у науковій та науково-технічній діяльності [5, с. 342]. В законодавчому акті наголошується, що така діяльність є невід'ємною складовою частиною навчального процесу вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації.

Однак, зауважимо, що стан справ у забезпеченні конституційних прав громадян в науковій сфері не відповідає вимогам часу. Вже близько десяти років вчені, практики та державні діячі піднімають питання про зниження рівня проведення наукових досліджень саме у вищих навчальних закладах та висловлюються з приводу низької якості таких робіт. Це змушує державу посилити правову основу процесу реформування системи вищої освіти. Зокрема, це стосується Закону України «Про вищу освіту» [4], який не в повному обсязі відтворює нові цілі та завдання модернізації національної системи вищої освіти.

Крім того, Україна потребує систематичної роботи зі складання середньо та довгострокових науково-технологічних прогнозів і програм розвитку науково-технологічної та інноваційної сфери. На цей факт наголошують вітчизняні науковці, які присвятили своє дослідження вивченню стану планування розвитку науково-технологічної сфери в країні. Вони зазначають, що «за роки незалежності України розроблено лише два довгострокових стратегічних документи: Програму економічного та соціального розвитку на 1999-2010 рр. («Україна-2010») та Стратегію економічного і соціального розвитку на 2001-2013 рр. («Європейський вибір»). Однак ці документи не були схвалені урядом і не трансформувалися у чіткі плани заходів, а запровадження стратегічного планування діяльності центральних і місцевих органів влади фактично призупинилося з 2004 р. У той же час протягом 1999-2008 рр. було прийнято понад 20 стратегій, 80 концепцій, 20 основних напрямів/засад реформування або розвитку окремих сфер діяльності, 21 стратегія розвитку регіонів. Вони недостатньо скоординовані стосовно завдань з підвищення конкурентоспроможності та технологічного розвитку країни» [3, с. 121].

Провівши дослідження базових правових актів у галузі науки, А. Дегтяр і О. Крюков стверджують, що «до цього часу низка норм базових законів не діє в Україні через відсутність необхідних для їхньої реалізації підзаконних актів. Це, перш за все, стосується окремих положень Закону України «Про інноваційну діяльність» і пов'язано з тим, що уряд до цього часу не створив і не прийняв необхідного пакета документів, що забезпечує функціонування законів» [5].

Підсумовуючи вище зазначене можна стверджувати, що не зважаючи на створену потужну законодавчу базу, в розвитку науки сьогодні є багато проблем: слабка інтеграція освіти і наукових досліджень, нерозвиненість єдності й відкритості освітньо-наукової системи, слабка інтеграція освіти, науки й виробництва, недостатні обсяги фінансування освіти й науки та інше [6; 7; 8]. Виходячи з цього, пріоритетними напрями держави щодо забезпечення конституційних прав громадян України в науковій галузі має

бути: модернізація і прискорення розвитку освітньо-наукової системи, яка забезпечить працівників освітньої сфери якісними методичними і науковими матеріалами та надасть можливість обміну професійним досвідом, а також буде сприяти вдосконаленню практичних навичок учасників освітнього процесу у використанні інформаційних технологій; створення інтегрованих наукових, освітніх та інноваційних центрів навколо провідних вищих навчальних закладів (дослідницьких і підприємницьких університетів) та надання таким закладам широкої автономії при збереженні й оптимізації контролю з боку держави і суспільства за якістю освітньої й наукової діяльності; розбудова системи державного замовлення на науково-технічну продукцію з розподілом фінансування через мережу фондів.

Список використаних джерел:

1. Дегтяр А. О. Правове забезпечення державного регулювання інновацій в Україні / А. О. Дегтяр, О. І. Крюков // Державне будівництво. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ, 2011. – № 2. – Режим доступу : www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2011-2/doc/1/01.pdf.

2. Конституція України : із змін і допов. станом на лютий 2012 р. – Режим доступу : www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show.

3. Механізми державного управління науково-технологічною сферою (світовий та вітчизняний досвід) / Л. А. Мусіна, Т. К. Кваша, Н. В. Березняк [та ін.]. – К. : УкрІНТЕІ, 2009. – 216 с.

4. Про вищу освіту : закон України від 17 січ. 2002 р. № 2984-III // Вища освіта. Нормативно-правові акти про організацію освіти у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації : у 2 кн. / М. І. Панов, Ю. П. Битяк, Г. С. Гончарова [та ін.] ; за ред. М. І. Панова. – Х. : Право, 2006. – С. 7 – 35.

5. Про наукову і науково-технічну діяльність : закон України від 13 груд. 1991 р. № 1977-XII // Вища освіта. Нормативно-правові акти про організацію освіти у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації : у 2 кн. / М. І. Панов, Ю. П. Битяк, Г. С. Гончарова [та ін.] ; за ред. М. І. Панова. – Х. : Право, 2006. – С. 340 – 355.

6. Україна в 2008 році: процеси, результати, перспективи. Біла книга державної політики / за заг. ред. Ю. Г. Рубана. – К. : НІСД, 2008. – 186 с.

7. Український соціум / О. С. Власюк, В. С. Крисаченко, М. Т. Степико [та ін.] ; за ред. В. С. Крисаченка. – К. : Знання України, 2005. – 792 с.

8. Формування єдиного відкритого освітньо-наукового простору України: оптимальне використання засобів забезпечення випереджального розвитку : аналітична доповідь / С. І. Здіорук, А. Ю. Іщенко, М. М. Карпенко. – К. : НІСД, 2011. – 43 с.

ГЕОРГІЄВА ІРИНА ПАВЛІВНА

*аспірант кафедри публічного врядування
ОРІДУ НАДУ при Президентіві України*

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ В ГАЛУЗІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЯК СОЦІАЛЬНА ТА ОСВІТНЯ ПРОБЛЕМА

Захист інтелектуальної власності (далі ІВ) є одним із пріоритетних напрямків розвитку держави. Саме від подальшого розвитку системи захисту ІВ залежать подальший економічний розвиток держави в умовах глобалізаційних та інтеграційних світових процесів, розвиток людського